

פרשת ויקהל פקודי - החודש

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

ב. עשיית הציץ

ב. עשיית הכותנות

ד. עשיית הארון והכפורת

ה. מינוי בצלאל ואהליאב וחכמתם

ו. איסור מלאכה בשבת

ו. עשיית החצר והקלעים

ח. ציווי הקמת המשכן ח. עשיית האפוד

י. עשיית המצנפת והאבנט

י. עשיית היריעות

כ. משה מצווה על מלאכת המשכן

כ. עשיית מזבח העולה וכליו

ל. סיכום תרומת המשכן

ל. סיכום משקל המתנות התרומה

ל. עשיית המנורה מ. עשיית מזבח הקטורת

ג. עשיית הכיור וכנו

ג. הבאת הכלים והבגדים למשה

ס. עשיית המעיל ז. עשיית החושן

ר. חיבור החושן לאפוד

ש. עשיית הקטורת ושמן המשחה

ש. הקמת המשכן ע"י משה

ת. עשיית הקרשים

ת. עשיית השולחן

ת. כיסוי המשכן וגילוי כבוד ד'

"-----
"

שאלה לשולחן שבת

"ויבאו האנשים על הנשים"

בכסף משנה (פ"א מהל' ביה"ב הי"ב) כותב שמפסוק זה לומד הרמב"ם שנשים חייבות בבנין ביהמ"ק, וכן בשו"ת בית יצחק הביא ראיה לדעת הרמב"ם מזה שעבדים חייבים בכך ודינם שווה לנשים.

ויש לבאר לשיטתם, כיצד שייך לחייב נשים במצווה זו? הלוא ההלכה היא שאין בנין ביהמ"ק בלילה ולכאורה דבר זה גורם למצווה זו להיות מצות עשה שהזמן

גרמא, שמהם נשים פטורות?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת.

ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת

(בצרוף מקורות, אם ישנם)

ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"וכל הנשים אשר נשא לבן אתנה בחכמה טוו את העיזים"

'היא היתה אומנות יתירה שמעל גבי העיזים היו טווין אותם' (רש"י)

מדוע היו צריכות הנשים לטוות מעל גבי העיזים ולא טוו כדרך כל הטווים? אלא, למעשה הנשים כלל לא היו מחויבות במלאכת המשכן, משום שזו מצוות עשה שהזמן גרמא, כיון שבשבת לא עסקו במלאכת המשכן. ברם, לא רצו הנשים להפסיד את המעלה של ה'מצווה ועושה', ולכן כדי לעשות את המצווה בחיוב גמור של מצווה ועושה, טוו הנשים על העיזים בעצמם. ובגמרא (שבת עד:) כתוב שאין דרך טוויה בכך, ורק זו מלאכת מיוחדת לאומנים, אבל הדיוט אין דרכו בכך, ומלאכה כזו נחשבת כ'כלאחר יד' אף למי שכן יודע ורגיל במלאכה זו שבטלה דעתו בפני דעת רוב העולם. הרי: טויה בחכמה כזו על גבי העיזים, מותר מהתורה לעשותה בשבת, אם כן שוב אין זו מצוות עשה שהזמן גרמא, שהרי מותרת היא בשבת וגם נשים מצוות עליה, כמצוות ועושות, לכן הקפידו הנשים לטוות על גבי העיזים, שגדול המצווה ועושה משאינו מצווה ועושה. (ר' מאיר יחיאל מאוסטרובצא) טעמים נוספים לטוויה על גבי העיזים: ב. כדי שלא יקבל טומאה, שהרי עדיין מחובר לבעל חי. ג. כדי להמעיט במשמוש הידיים בצמר ופגמו בלובנו, שהרי היריעות מצמר זה לא נצבעו בצבע נוסף.

"ויביאו את המשכן אל משה"

במדרש תנחומא כתוב על פסוק זה: "כמה דברים תיקנו מפני דרכי שלום, כך שנו רבותינו אלו דברים אמרו מפני דרכי שלום: כהן קורא ראשון ואחריו לוי... מפני דרכי שלום". באמת, תלמיד חכם צריך היה לעלות ראשון, אך מפני דרכי שלום קבעו שכהן יקדים וכו'. ותמוה, מה הקשר בין המדרש לפסוק? ועוד קשה, מדוע הטריח משה רבינו את בעלי המלאכה להביא לפניו את המשכן, שהיה משה כבוד מאד? אלא, אם היה משה הולך בעצמו, היה עליו בהכרח להתחיל לראות מעשי ידיו של בעל מלאכה אחד, והאחרים היו נעלבים, שהשאר אותם לסוף. לכן הורה להביא הכל אליו, ואז נוצר באופן טבעי תור, כי הבא ראשון יעמוד ראשון, ואף אחד לא יפגע. מעתה מובן: משה ביקש שיביאו אליו את המשכן מפני השלום, ומוסיף המדרש עוד דברים שנהגו מפני השלום. (המהר"ל דיסקין)

"ויקח ויתן את העדת אל הארץ... ויבא את הארון אל המשכן"

כל כלי המשכן הוכנסו תחילה למשכן, ורק אז החלו בתשמישם, על השולחן הושמו הלחם והלבונה, הדליקו את נרות המנורה, והקטירו את הקטורת, שהרי כתוב: "ויתן את השלחן באהל מועד ויערך עליו ערך לחם וישם את המנורה באהל מועד ויעל הנרות וישם את מזבח הזהב באהל מועד ויקטר עליו קטרת סמים". אך רק בארון הברית לא נהגו כן, אלא הכניסו את הלוחות לתוך הארון עוד טרם הניחוהו בקדש הקדשים. וצריך לומר, שיחודו של הארון הוא רק בהיות העדות הלוחות בתוכו, ובלעדיהן אין לו כלל שם של כלי שרת, כי הם שמביאים לו תוקף קדושת כלי שרת. וראיה לכך מצינו מזה שבבית המקדש השני שלא היו הלוחות - אף ארון לא היה. (ר' משה סאלוויצ'ק)

"חרש וחושב ורוקם בתכלת ובארגמן"

כתב במגן אברהם (או"ח תקפו יג) שכל התורה כולה הוקשה לתפילין לעניין הדין שיש להשתמש לצורך המצוות רק בדברים שהם 'מן המותר בפיק' דהיינו טהורים לאכילה. ויש לבאר אם כן, כיצד השתמשו כאן בתכלת שהוא צמר צבוע בדמו של החילזון שהוא מין דג טמא? ויש לבאר: א. דם מבושל כבר לא חשוב כדם. ב. תכלת זה רק תשמישי מצוה ואומרים 'מן המותר בפיק' רק בתשמישי קדושה. ג. 'מן המותר בפיק' עוסק רק בדברים שקשורים בעור. ד. אין זה דם ממש אלא צרור בשלפוחית נפרדת והוא כדבש הדבורים. ה. בצבע שהוא רק מראה ואין בו ממש הדבר מותר. (נוב"י וכ"כ שו"ת החת"ס). ו. יתכן שחילזון זה הוא מין דג טהור. ז. כיון שאין צורך דווקא בתכלת מחילזון, וכשר כל צבע, לכן אפשר אף מחילזון. (שו"ת אבני נזר) ח. כך הוא מצוותו בגזירת הכתוב. ט. נשתנה הדם ונהיה כעפר. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשע"ט)

ישנו ביקוש רב בבתי הכנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם.

זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה. ניתן לתרום:

1. בהעברה לבנק לאומי (10) סניף 911 חשבון 3787939, ע"ש 'ביין' 2. לשלוח שיק למערכת

העלון מוקדש
לע"נ אליהו בן שרה
ת.נ.צ.ב.ה.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בתחילת השורה

- א. היו 100 כאלה מכסף
- ב. מאבני החושן
- ג. שם היו שרשראות החושן
- ד. כהונת בני אהרן היא ל-
- ה. שם נרדף ללוחות הברית- לוחות _____
- ו. בראש עמודי החצר
- ז. מידת אורך ורוחב החושן
- ח. "ויעש את ה- _____ מעשה _____"
- ט. החושן היה מחולק לארבעה _____
- י. מהן למשכן ומהן לחצר _____
- כ. בין אוהל מועד והמזבח
- ל. מונח על השולחן (2)
- מ. באוהל מועד בצד דרום
- נ. המזבח והמכבר עשויים ממנו
- ס. מאבני החושן
- ע. כיסה את אוהל מועד
- פ. ריקעו אותן וקצצו מהם פתילים
- צ. כל בנין המשכן נעשה כאשר _____ ד' את משה
- ק. ספר ידוע על השו"ע חו"מ ששמו לקוח מהפרשה
- ר. הכיור נועד ל- _____
- ש. באוהל מועד בצד צפון
- ת. ממנו עשוי המעיל

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בתחילת השורה

- א. " _____ העם מהביא"
- ב. זר הזהב היה _____ הכלים
- ג. היריעות שימשו למשכן כ-
- ד. הבגדים בהם כיסו את הכלים קרויים 'בגדי _____'
- ה. ירכתי המשכן היו לצד זה
- ו. הנשים _____ את העיזים בחכמה
- ז. מהתכשיטים שכל נדיב לב הביאו
- ח. "ויעש לו מסגרת _____ סביב"
- ט. היה לכל _____ אבן מילואים אחת
- י. מתרומת המשכן
- ך. אבי אהליאב
- ל. מבוני כלי המשכן
- ם. מתרומת המשכן
- ן. אחת מפאות המשכן הייתה בצד-
- ס. הושחל בתוך לולאות
- ע. צורתו של מזבח הזהב
- ף. מתרומת המשכן
- ץ. כך מתרגם אונקלוס את המילה 'שש'
- ק. בצלאל _____ ארבע טבעות על הארון
- ר. סבו של בצלאל בן אורי
- ש. שני אדנים תחת כל-
- ת. מכסה הארון

ואלה שמות

"ושמת שם את ארון העדות"

אלו דברים נוספים בתנ"ך נקראו 'עדות'? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

"ואלה הבגדים אשר יעשו חשן ואפוד ומעיל וכתנת תשבץ מצנפת ואבנט". מעשה בגוי אחד שהיה עובר ליד בית המדרש ושמע קול סופר שמלמד את הפסוק: 'ואלה הבגדים אשר יעשו וכו'". התעוררה סקרנותו של הגוי, נכנס ושאל שם למי מיועדים הבגדים החשובים האלו? וענו לו שאלו הם בגדיו של הכהן הגדול. מיד הלך לשמאי וביקש ממנו: 'גיירני כדי שאהיה כהן גדול!' מיד דחפו שמאי באמת הבגין שהייתה בידו וגירשו מעל פניו. משם הלך הגוי להלל ובקשתו בפיו: 'גיירני כדי שאהיה כהן גדול!' ענה לו הלל: 'בא ואגייך, אך קודם עליך ללמוד את התורה כולה כשם שמלך לומד לפני שנכנס לתפקידו', הלך הגוי והחל בלימודיו. כשהגיע לפסוק: "והזר הקרב יומת", שאל: 'על מי פסוק זה נאמר?' ענה לו: 'אפילו על דוד מלך ישראל'. נשא אותו גר קל וחומר בעצמו: ומה ישראל שנקראו בנים למקום, ומתוך אהבה שאהבם קרא להם "בני בכורי ישראל", כתוב עליהם "והזר הקרב יומת", גר הקל שבא במקלו ובתרמילו על אחת כמה וכמה! (שלא יוכל לעבוד במקדש). בא לפני שמאי ואמר לו: 'כלום ראוי אני להיות כהן גדול?!' הלא כתוב בתורה "והזר הקרב יומת"! בא לפני הלל ואמר לו: 'ענוותן הלל! ינוחו לך ברכות על ראשך, שהקרבתי תחת כנפי השכינה'. (ע"פ שבת לא.)

מילה בפרשה

**כפי שכולך יודעות,
אומר ואפעל כיאות,
ואם זה כבר קרה,
אגיש לעיר תשורה.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 4 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

"ויכל משה את המלאכה"

באלו מקומות נוספים בתורה נאמר 'ויכל'? (5 תשובות)

מצאו נא בפרשה:

1. מילה בת 5 אותיות שנקראת ישר והפוך.
2. שני פסוקים רצופים שבשניהם מופיע אותו רצף של 7 מילים.
3. חמש מילים רצופות, ששלוש מתוכן הן אותו המספר.
4. שמות של 7 פרשות אחרות בתורה. (כתיב)
5. 4 מילים רצופות המסתיימות באות נ'.
6. שבט שנכתב פעמיים על אבן שוהם.
7. שני דברים שנעשו 'מקשה'.

"כל העשה בו מלאכה יומת"

אדם ביצע בשבת מעשה מלאכה המחייבו סקילה, אך אם יעבור על איסור נוסף יוכל להינצל מהעונש,

הכיצד?

"בבאם אל אהל מועד ובקרבתם אל המזבח ירחצו כאשר צוה ד' את משה"

בפסוק זה רמוז מתי יש צורך ליטול ידיים: "בבאם אל אהל מועד" - הכוונה למי שנכנס לבית הכנסת, "ובקרבתם אל המזבח" - זה שולחנו של אדם החשוב כמזבח, "ירחצו" - יטלו את ידיהם, "כאשר צוה ד' את משה" - נטילה שלמה על כל הלכותיה ודקדוקיה, ועל ידי כך יטהרו. (אלף המגן)

"זיכרון" סימן

גימטריאות ורמזים לזכירת מספר פסוקי הפרשה

פרשות ויקהל - פקודי עוסקות בבנין המשכן ע"י בצלאל. בפרשת ויקהל כתוב עליו: "וימלא אתו רוח אלקים".
ובפרשת פקודי כתוב: "ובצלאל בן אורי בן חור". בפרשת ויקהל ישנם 122 פסוקים, ופרשת פקודי ישנם 92 פסוקים וביחד: 214.
אפשר לזכור זאת ע"י זכירת אחת מן המילים: "רוח" או "חור" שכל אחת מהן בגימטריא = 214

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לשבוע שעבר: פיוט עם 24 מילים רצופות שמסתיימות באות ת': ביוצרות לפרשת פרה: "המפורשות סתומות. הגלויות עלומות. המבארות חתומות. המשננות עצומות. החקוקות רשומות. החסרות מיתרות. האסורות מתרות. השחורות צחורות. החשופות אטורות. הפרוטות אצורות. הכלולות עצורות. הקלות חמורות". **לסדר את הפרשה** - "וכל היתדת למשכן ולחצר סביב נחשת". **חידון א' ת'** - אדנים, ברקת, גבלות, דורותם, העדות, ויום, זרת, חושן חושב, טורים, יתדות, כיור, לבונה לחם הפנים, מנורה, נחושת, ספיר, ענן, פחי זהב, ציוה, קצות החושן, רחצה, שולחן, תכלת. **חידון א' ת' הפוך** - ויכלא, סביב, גג, שרד, ימה, טו, כומז, טופח, שבט, תולעת שני, אחיסמך, בצלאל, עצי שיטים בשמים אבני מילואים, צפון, קרס, רבוע, כסף, בוך, יצק, חור, קרש, כפורת. **שעשועי דאורייתא** - "ויכל אלקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה", "ויכל לדבר אתו ויעל אלקים מעל אברהם", "ויכל יעקב לצות את בניו", "ויכל משה מדבר אתם ויתן על פניו מסוה", "ויכל משה לדבר את כל הדברים".
1. "ויהיו". 2. "איש חכם לב אשר נתן ד' חכמה". 3. "לקרש האחד משלבות אחת אל אחת". 4. תרומה, ויקרא, נשא, הדברים, וירא, שמות, קדשים. 5. "פעמן ורמן פעמן ורמן". 6. יוסף. 7. הכרובים והכפורת, המנורה. **ואלה שמות** - משכן העדות, אהל העדות, ארון העדות, לוחות העדות, פרוכת העדות, וכן כתר דוד וספר התורה והמצוות הכתובים בה. **מילה בפרשה כי תשא** - "במקום גבוה ותמיר" - מקום נישא, "הרים קולו כזמיר" - הרים קול=נשא, "לכבוד החשוב שבעם" - הנשיא, "שהתחתן שוב פעם" - נשא=התחתן. **טמונות בפרשה** - 1. "הכיר" (מיא) 2. פעמון ורימון" (לט, כו) 3. בצל+L= "בצלאל" (לח, כב) 4. בגדי הכהונה לאהרן (לט, מא) 5. "ווייהם" (לו, לח) 6. "שמן למאור" (לה, ז) 7. "חוברות" (לט, ד) 8. "גביעה" (לז, ט) 9. "מנורה" (לז, יז) 10. "מזרקות" (לח, ג) 11. קיפוד מבולבל: "פקודי" (לח, כא) 12. "קערותיו" (לח, טז) 13. "עזים" (לה, ו) 14. "המגבעות שש" (לט, כח) **טמונות בהפטר** - 1 "מצות יאכל" (מה, כא) 2. "בבקר בבקר" (מו, טו) 3. "והשתחו... פתח השער" (מו, ג) 4. "מאיש שוגה ומפתי" (מה, כ) **שאלה לשלחן השבת תרומה** - שאלנו: מדוע דווקא בציווי על עשייתו של ארון הברית, כתוב: "ועשו ארון עצי שיטים", בלשון רבים, בשונה מכל שאר הכלים, שנכתבו בלשון יחיד. כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. ללמדנו כולם יכולים לזכות בכתר תורה. (אלשיך) 2. מפני שחייבים כולם להתעסק בו, מפני כבוד התורה. (מ"ר) 3. רק על ידי שיתוף פעולה של כל עם ישראל ניתן לקיים את מצות התורה. (אוה"ח) 4. הפסוק ממשיך בלשון רבים מפני הפסוק: "ועשו לי מקדש". (א"ע) 5. נעשה מכספי כל ישראל. (רמב"ן) 6. הארון הוא עיקר המקדש. (הרש"ר הירש) 7. כל ישראל יש להם שייכות לתורה מי כ'ששכר' ומי כ'זבולון'. (עיטורי תורה) 8. אחת מקנייני התורה היא שהתורה נקנית בחבורה. (נועם המצוות)

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

באתרים: באתרים: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) 'תורת יוסף' ו'דרשו'.

בשכונת בית ישראל בירושלים: בחנות 'פיצוחי' בית ישראל רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

4

3

2

1

7

6

5

9

8

10

11

14

13

12

'מחשבה טובה'

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"וקידה חמש מאות" (לכד)
"וישתחו לו" (לבח)

הפטרת החודש "כל העם הארץ" (יחזקאל מה, טז - מז, יח)

טמונות בהפטרה

4

3

2

1

עדיין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש! חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת!
לפרטים נוספים ולהזמנות התקשרו: 052-766-5775